

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul Legii privind modificarea și completarea unor acte legislative (cu privire la garanțiile reale mobiliare)

Prezenta Notă informativă conține fundamentarea proiectului Legii privind modificarea și completarea unor acte legislative care reglementează gajul și alte garanții reale mobiliare și este elaborată în conformitate cu prevederile art. 20 al Legii nr. 780-XV din 27.12.2001 privind actele legislative (Legea 780/2001).

I. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări.

Gajul mobilier, în calitate de garanție reală, este reglementat de Legea nr.449-XV din 30.07.2001 cu privire la gaj și Codul civil nr. 1107-XV din 06.06.2002 (Cartea a doua, Titlul IV capitolul V „Gajul”). Atunci când a fost pusă în aplicare, mai mult de un deceniu în urmă, legea curentă a adus îmbunătățiri semnificative cadrului juridic existent, introducând concepte noi și progresiste, cum sunt gajul bunurilor viitoare, gajul universalității de bunuri sau executarea silită în procedură judiciară simplificată. Între timp, reglementările legale în materie de gaj imobiliar (ipotecă) au fost reformate, prin adoptarea și punerea în aplicare în 2008 a Legii cu privire la ipotecă, dar și prin introducerea începând cu martie 2013 a procedurii de executare extrajudiciară a dreptului de ipotecă (în baza formulei notariale), în timp ce reglementările legale cu privire la gajul mobilier au fost revizuite doar fragmentar.

Analiza care a precedat elaborarea prezentului proiect de lege a relevat un număr de **probleme de natură economică** care pot fi soluționate prin intermediul reformei legislative. În particular, acestea se referă la faptul că: (i) băncile și alți creditori continuă să dea preferință ipotecii și nu gajului mobilier, (ii) de regulă, gajul mobilier este doar complementar ipotecii, (ii) întreprinderile micro, mici și mijlocii de regulă nu dispun de imobile și, ca efect, nu au acces la creditul garantat, (iv) unele instrument prevăzute de legea cu privire la gaj nu sunt utilizate deloc (gajul de întreprinzător) sau sunt sub-utilizate (gajul universalității de bunuri, gajul creanțelor) datorită incertitudinii juridice. Mai mult, comunicarea cu părțile interesate a relevat și alte două arii de îngrijorare: (i) lipsa unui mecanism real pentru cumpărător de a obține trecerea în cont a TVA aferent cumpărării bunului gajat în cadrul executării silite, atunci când debitorul nu eliberează factura fiscală; și (ii) riscul tranzacțiilor frauduloase cu bunurile gajate, în urma abolirii pedepsei penale pentru înstrăinarea gajului fără acordului creditorului.

Totodată, practica aplicării Legii cu privire la gaj și a prevederilor corespunzătoare din Codul civil a relevat și o serie de **probleme de natură juridică**, exprimate prin caracterul depășit de timp a unor prevederi, existența unor reglementări neuniforme sau chiar colizii legale. Aceste deficiențe sunt de natură

să împiedice utilizarea pe scară largă a garanțiilor reale mobiliare și, ca efect, accesul la credit.

Reținem următoarele **domenii de reglementare care necesită reformare**:

- obiectul gajului: lipsa reglementărilor clare cu privire la gajul drepturilor patrimoniale (inclusiv creanțelor bănești și nebănești), a mijloacelor bănești din conturi bancare și valorilor mobiliare transferabile împiedică utilizarea acestora pentru garantarea creditului;
- întinderea gajului: în lipsa unor reguli clare care să indice că gajul se păstrează și trece de drept asupra bunurilor care înlocuiesc bunurile gajate (ex. în cazul vânzării bunurilor din universalitate în cursul obișnuit al activității), despăgubirilor bănești (ex. în caz de expropriere) sau încasărilor din vânzarea bunului (atunci când este permisă), creditorii sunt ezitanți în acceptarea acestor forme de gaj mobilier;
- gajul de întreprinzător: colizia legală în legătură cu modul de înregistrare a acestui gaj, dar și lipsa unor avantaje explicite pentru executarea gajului în calitate de complex patrimonial face ca gajul de întreprinzător să fie absent;
- publicitatea gajului: înscrierea gajului în diferite registre, în funcție de obiectul gajului, sau chiar înscrierea în mai multe registre (în cazul mijloacelor de transport) creează incertitudini și riscuri juridice;
- lipsa publicității altor drepturi ale creditorilor: leasingul financiar, de rând cu alte drepturi de garanție ale creditorilor (ex. creanța vânzătorului neplătit), în prezent nu sunt publice, adică nu pot fi înscrise într-un registru public, fapt care periclitizează protecția respectivilor creditori în caz de concurență a creanțelor;
- înregistrarea gajului: procedura existentă, care presupune înregistrare intermediată de un terț (notar licențiat) este nejustificată și costisitoare, în plus prezentând riscul denaturării datelor pe parcursul lanțului de înregistrare;
- gajul următor și gradul de prioritate între creditori: lipsa posibilității pentru utilizarea aceluiași bun (în particular, de valoare mare) pentru garantarea mai multor credite limitează accesul la credit, iar incertitudinea legală privind drepturile creditorilor de diferit rang în cazul executării silită a aceluiași bun descurajează creditorii să accepte gajul de rang inferior chiar și atunci când acesta nu este interzis;
- executarea silită: în situația când legislația cu privire la ipotecă a fost recent reformată, în sensul admiterii executării extrajudiciare în bază de formulă notarială, executarea exclusiv judiciară a gajului mobilier va descuraja și mai mult creditorii să accepte gajul mobilier.

Un studiu recent al Băncii Mondiale (*Îmbunătățirea accesului la credit prin reforma tranzacțiilor garantate*) relevă faptul că părțile interesate consideră că **executarea silită prezintă cele mai mari îngrijorări**, aceasta pentru că:

- procedura judiciară în ordonanță nu este efectivă, or debitorul poate lesne obține anularea ordonanței formulând obiecții asupra ordonanței;
- odată obținut titlu executoriu, procedura de executare silită este greoaie și ineficientă;
- posibilitatea împiedicării sau chiar întoarcerii executării silite descurajează cumpărarea bunurilor gajate de la creditorii gajiști.

În esență, **obiectivul major** al prezentului proiect de lege este creșterea accesului la credit, prin:

- extinderea cercului de bunuri care pot constitui obiect al garanțiilor mobiliare;

- extinderea regimului de publicitate și stabilire a priorității între creditori, dincolo de gajul mobilier, asupra altor instrumente financiare cu destinație similară gajului, inclusiv leasingul financiar;

- îmbunătățirea protecției intereselor comerciale ale creditorilor, dar și ale debitorilor, prin stabilirea unei balanțe adecvate a intereselor;

- fluidizarea procesului de recuperare a creditelor garantate, în scopul prevenirii blocajelor la faza de executare silită și încurajării creditorilor de a accepta pe scară mai largă garanții mobiliare.

Este de remarcat că statele din regiune au cunoscut recent reforme profunde în domeniul garanțiilor mobiliare, care au avut drept scop îmbunătățirea accesului la credit și respectiv catalizarea creșterii economice, ajustarea reglementărilor juridice la evoluția pieței și racordarea normelor legale naționale la cele mai bune standardele internaționale. În prezent, actul internațional de referință cu menirea de a orienta legiuitorii naționali în reformarea reglementărilor în domeniul garanțiilor mobiliare ale creditului este Ghidul legislativ privind tranzacțiile garantate, elaborat de Comisia Națiunilor Unite pentru Drept Comercial Internațional (UNCITRAL). Scopul declarat al acestui Ghid este de a asista statele în dezvoltarea unei legislații moderne în domeniul tranzacțiilor garantate, în vederea promovării accesului la creditul garantat. La nivel pan-european, un act cu menire similară este Legea-model privind tranzacțiile garantate, elaborată de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD). Având în vedere lipsa directivelor Uniunii Europene la subiect, actele sus-numite au constituit un important reper pentru autorii prezentului proiect de lege. Un alt reper important, sub aspect de analiză comparată, au servit și legile statelor care recent au reformat sistemul garanțiilor mobiliare, în particular Codul civil nou al României (în vigoare din 1 octombrie 2011) și capitolul respectiv nou din Codul civil al Federației Ruse (în vigoare din 1 iulie 2014), legi care și ele sunt profund ancorate în standardele internațional sus-numite. Nu în ultimul rând, analiza comparată a vizat și legile din

state care cunosc o dezvoltare înaltă a creditului garantat, în particular Codul civil al Germaniei și Franței.

II. Principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, elemente noi, efectul realizării.

Prezentul proiect de lege include amendamente atât la Legea cu privire la gaj ("Lege"), cât și la alte legi care conțin reglementări asociate.

Amendamentele la **capitolul II** (Apariția și înregistrarea gajului) din Lege se referă la:

- Momentul apariției gajului: între părți gajul apare din momentul încheierii contractului, în timp ce față de terți gajul este opozabil din momentul înregistrării sau respectării altei forme de opozabilitate. Prioritatea între creditori se va stabili în funcție de momentul în care gajul a devenit opozabil, de regulă prin înscriere în registru public (a se vedea mai jos). Această soluția este preferată de legislațiile moderne, pentru că este echitabilă și oferă certitudine juridice, or creditorii pot cunoaște gradul de prioritate prin consultarea registrului public.

- Formele opozabilității: de regulă opozabilitatea (și, deci, gradul de prioritate) este determinată de momentul înregistrării gajului în Registrul garanțiilor reale mobiliare (forma clasică și preponderentă). Proiectul legii în discuție introduce conceptul controlului conturilor bancare, în calitate de formă alternativă în care gajul mijloacelor bănești în conturi devine opozabil față de terți. Conceptul controlului conturilor bancare, chiar dacă este relativ nou, este plener acceptat în legislațiile reformate (menționate la secțiunea I de mai sus), fiind susținut de către Ghidul legislativ UNCITRAL.

- Locul înregistrării gajului: toate gajurile bunurilor mobile vor fi înregistrate într-un singur registru, ținut de Ministerul Justiției. În același registru, vor fi înregistrate și alte drepturi de garanție mobilă (inclusiv leasingul financiar și, pe măsura reformării legislației civile, garanția vânzătorului neplătit și altele), fapt care determină schimbarea denumirii acestui registru în Registrul garanțiilor reale mobiliare. Mai mult, unificarea regimului înregistrării va determina necesitatea reformării actualului Registru al gajului bunurilor mobile, fapt pentru care legea nouă va acorda o perioadă de tranziție.

Amendamentele la **capitolul III** (Obiectul și întinderea gajului) din Lege se referă la:

- Gajul mijloacelor bănești: practica aplicării normei curente, în virtutea căreia gajul banilor poate fi doar cu deposedare (amanet), indică cu certitudine că soluția nu corespunde realităților economice și necesităților debitorului și creditorului. Pentru că banii din conturi sunt drepturi și nu lucruri, se introduce

conceptul gajului fără deposedare asupra mijloacelor bănești din conturi, prezente sau viitoare.

- Bunuri de substituie și despăgubiri: în cazul în care dreptul de proprietate al debitorului asupra bunului gajat încetează în condițiile legii (art. 337 Cod civil, ex. exproprierea), dar și în alte cazuri când debitorului i se cuvin despăgubiri (ex. survenirea cazului asigurat), gajul se extinde de drept asupra bunurilor oferite în schimb sau despăgubirilor. Totuși, din raționamente economice, legea va admite posibilitatea ca despăgubirile să fie, cu acordul creditorului, utilizate altfel decât pentru stingerea parțială a obligației garantate (ex. pentru restabilirea sau repararea bunului gajat care a fost asigurat).

- Fructele civile: regula curentă (gajul bunului nu se extinde asupra fructului, dacă contractul nu prevede altfel) este inversată, pentru a reflecta adecvat realitatea. Mai important, norma a fost completată pentru a extinde gajul și asupra produsului înstrăinării bunului și, atunci când este cazul, fructului în formă nebănească (materială) a produsului înstrăinării.

În general, gajul mobilier obține finalitate doar atunci când el subzistă (se păstrează) și trece asupra bunurilor sau mijloacelor bănești obținute de debitor în urma ieșirii bunului din proprietatea lui (cu excepțiile prevăzute de lege, de ex. vânzarea liberă de gaj a bunurilor din universalitate în cursul obișnuit al activității debitorului). Acest principiu universal a fost reflectat cu titlu de regulă pe tot parcursul legii.

Amendamentele la **capitolul IV** (Gajul convențional) din Lege se referă la:

- Conținutul contractului de gaj: una dintre clauzele esențiale ale contractului, privind descrierea bunului, a fost completată prin precizarea că descrierea poate fi specifică sau generală (părțile fiind libere în a stabili gradul de generalizare, ex. toate bunurile mobile vs. toate produsele cerealiere vs. grâul). Pentru a facilita posibilitatea uzului aceluiși bun pentru gaj următor, Legea va permite indicarea în contract a sumei maxime pentru care gajul este constituit (ex. părțile vor putea stabili că o combină nouă va garanta o parte din obligație, neacoperită cu alte garanții).

- Gajul universalității de bunuri: creditorul va fi interesat să accepte gajul universalității de bunuri, flotantă prin definiție, doar dacă legea va fi explicită că gajul se extinde atât asupra bunurilor de înlocuire, cât și asupra produsului înstrăinării bunurilor din universalitate. Îmbunătățirea regimului juridic al gajului universalității de bunuri ar facilita uzul acestei forme de garanție, în special creditarea întreprinderilor mici care nu dispun de garanții ferme.

- Gajul drepturilor patrimoniale: reglementările noi au menirea să faciliteze gajul bunurilor necorporale (intangibile), de la datorii creditoare (creanțe bănești), la alte drepturi patrimoniale: mărci, brevete și alte produse ale proprietății intelectuale, creanțele cumpărătorilor de bunuri, creanțe rezultate din alte temeuri

de apariție a drepturilor civile (art. 8 Cod civil, ex. din actele autorităților publice sau din hotărâri judecătorești).

- Gajul mijloacelor bănești în conturi: în virtutea caracterului specific, acest gaj nu este supus înscrierii în registru public, iar opozabilitatea față de terți se asigură prin controlul creditorului asupra contului (curent sau de depozit). Acest gaj poate fi constituit atât în favoarea băncii în care este deschis contul, cât și în favoarea altei bănci sau chiar creditor nebancar (în bază de contract de control, prin care banca în care este deschis contul își asumă obligațiuni față de creditorul gajist respectiv). De regulă, acest gaj este complementar, titularul contului fiind liber să dispună de banii din cont, în lipsa încălcărilor contractuale. Totuși, părțile pot conveni asupra limitării sau retragerii accesului titularului la cont, atunci când există raționamente economice.

- Gajul valorilor mobiliare transferabile și titlurilor negociabile: în lipsa valorilor mobiliare materializate (art. 7 alin. (7) al Legii privind piața de capital), norma privind amanetul acțiunilor (art. 66 al Legii) este perimată și este substituită în prezentul proiect de lege printr-o normă de blanchetă. Cu referire la titlurile negociabile (conosamente, recipise de magazinaj etc.), legea va indica expres condițiile în care gajul titlului se extinde asupra bunurilor corporale (tangibile) care fac obiectul titlului.

- Gajul de întreprinzător: evoluția recentă a standardelor internaționale referitoare la această formă a gajului univărsalității de bunuri indică asupra îngrijorărilor majore cu privire la posibilul abuz de acest instrument pentru a prejudicia interesele altor creditori, în ipoteza insolvenței debitorului. Astfel, la acest capitol amendamentele au scopul în primul rând să creeze condiții pentru utilizarea gajului de întreprinzător (prin a specifica caracterul lui exclusiv mobilier, astfel făcându-l pasibil de înscriere în Registrul garanțiilor), și în al doilea rând – să prevină abuzurile cu acest gaj (prin excluderea dreptului de administrare și limitarea specificului de exercitare la opțiunea alternativă de vânzare a gajului în calitate de complex patrimonial, pentru a extrage valoare maximă).

Amendamentele la **capitolul VI** (Înregistrarea gajului bunurilor mobile) din Lege se referă la:

- Garanțiile mobiliare înregistrabile: pentru a deveni opozabile față de terți și a obține grad de prioritate, de rând cu gajul mobilier, și alte drepturi de garanție vor putea fi înregistrate în Registrul garanțiilor reale mobiliare (fără însă a face înregistrarea obligatorie pentru constituirea dreptului). Cazurile când astfel de drepturi de garanție (ex. leasingul financiar, creanța vânzătorului neplătit, cesiunea condiționată a creanței) vor fi pasibile de înregistrare rămân a fi guvernate de legile speciale (la această etapă doar gajul mobilier și leasingul financiar vor fi pasibile înregistrării), în timp ce procedura de înregistrare este stabilită de Lege. La fel, Legea va stabili în mod explicit că gradul de prioritate între drepturile de garanție

este stabilit cronologic, în funcție de momentul înregistrării, și nu de tipul dreptului de garanție.

- Procedura înregistrării: practica statelor cu legislația reformată indică asupra beneficiului net al înscrierii garanțiilor reale prin notificare, adică fără participarea intermediarilor. Totuși, la faza de elaborarea a prezentului proiect de lege au fost exprimate îngrijorări cu privire la posibilitatea abuzurilor în cazul în care orice persoană va putea înscrie un drept de garanție, fără a exista un filtru de verificare. În final, s-a optat pentru soluția moderată, care presupune înregistrarea gajului prin operatori autorizați (și nu licențiați) de Ministrul Justiției. La fel în ipoteza abuzurilor, a fost păstrată cerința privind semnarea avizului de înregistrare, cu posibilitatea aplicării semnăturii digitale. Pentru prevenirea abuzurilor în legătură cu recepția notificărilor prevăzute de lege, semnalate de faza de elaborare a prezentului proiect de lege, s-a prevăzut ca corespondența expediată la adresa indicată în Registrul garanțiilor se va considera corect expediată, debitorului revenindu-i sarcina de a înregistra schimbarea adresei. Cerințele tehnice față de procedura înregistrării gajului, dar și a modificării și anulării avizului de înregistrare va fi stabilită într-un act normativ aprobat de Guvern (în prezent aceasta este Regulamentul cu privire la Registrul gajului bunurilor mobile, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.849 din 27.06.2002).

- Protecția intereselor debitorilor în cazul stingerii gajului: caracterul adecvat al informației din Registru va fi asigurat prin obligativitatea anulării înregistrării gajului de către creditorul gajist, în termen scurt după stingerea dreptului de gaj.

Amendamentele la **capitolul VII** (Efectele gajului) din Lege se referă la:

- Gajul următor: analiza care a precedat elaborarea prezentului proiect de lege a reliefat existența unei probleme în calea extinderii creditului garantat, exprimate prin imposibilitatea folosirii aceluiși bun pentru garantarea mai multor obligații. Chiar dacă legea curentă nu exclude posibilitatea de a permite gajul următor, practica indică asupra "monopolizării" gajurilor, în special de către creditorii care nu au capacitate să ofere finanțare suplimentară, dar nici nu permit gajul următor. Standardele internaționale, dar și legislațiile moderne, fără echivoc indică asupra oportunității gajului următor și neadmiterii interdicțiilor nejustificate. Or, valoarea practică a gajului următor rezultă din capacitatea bunului de a servi drept garanție pentru mai multe credite, adică nici un creditor prudent nu va accepta gajul următor în lipsa raționamentului economic, exprimat prin existența valorii libere de gaj a bunului, refinanțarea în condiții mai prielnice sau altele similare. Totuși, având în vedere îngrijorările exprimate la faza de elaborare a prezentului proiect de lege, s-a optat pentru o variantă moderată, în care nu poate fi interzis doar gajul următor asupra bunurilor indivizibile (ex. o construcție, o combină, un avion).

- Gradul de prioritate: regula generală (gradul de prioritate este determinat de momentul în care gajul devine opozabil față terți) a fost completată cu sub-reguli, care stabilesc gradul de prioritate în funcție de forma în care gajul este făcut opozabil (înregistrare, control sau posesiune), dar și cu excepții. Excepțiile permit supra-prioritatea anumitor gajuri, selectate pornind de la scopul economic al acestora (obținerea finanțărilor pentru producerea recoltei agricole, achiziția de nutrețuri, medicamente și hormoni pentru animale, achiziția bunurilor pentru menținerea activității curente).

- Dobândirea bunurilor gajate: a fost precizată atât regula (gajul nu se stinge în cazul înstrăinării bunului), prin excluderea posibilității înstrăinării de către terțul detentor, cât și excepțiile, în virtutea cărora bunul este dobândit liber de gaj. În particular, gajul se va păstra chiar și atunci când acțiunile și alte titluri financiare sunt tranzacționate pe piața reglementată, fapt ce va exclude posibilitatea fraudei.

Amendamentele la **capitolul VIII** (Exercitarea dreptului de gaj) din Lege au drept scop instituirea unei proceduri simple și eficiente de exercitare a dreptului de gaj, cu respectarea drepturilor și intereselor tuturor părților implicate în acest proces. Astfel, amendamentele se referă la:

- Drepturile rezervate creditorului: va fi depășită incertitudinea prezentă, prin specificarea că deposedarea este necesară doar în cazul bunurilor corporale și stabilirea unei proceduri specifice în cazul bunurilor necorporale (în funcție de tipul bunului), precum și se va reglementa posibilitatea achiziționării bunului de către creditor, în contul obligației garantate (la fel cum prevede Legea cu privire la ipotecă din 2008).

- Măsuri prealabile: confuzia în legătură cu existența aparentă a două acte, notificare și preaviz, este remediată prin păstrarea unui singur act, avizul de executare, care va fi expediat debitorului și altor creditori și a cărui copie va fi depusă la Registrul garanțiilor.

- Subrogarea legală: dreptul debitorului gajist de a se opune urmării, prin plata datoriei, este completat prin clauza în virtutea căreia debitorul gajist terță persoană care a plătit datoria subrogă creditorul în dreptul de creanță față de debitorul obligației garantate.

- Transmiterea benevolă în posesiune: normele existente, care permit transmiterea în baza unui act bilateral, sunt completate cu norme care stabilesc procedura de intrare în posesie atunci când debitorul nu cooperează. Nu este necesară intervenția terțelor persoane (și respectiv costuri suplimentare) atâta timp cât creditorul poate intra în posesiunea bunului fără a tulbura ordinea publică.

- Transmiterea silită în posesiune: în calitate de măsură prealabilă a exercitării dreptului de gaj, transmiterea silită poate avea loc pe una din două căi – judiciară sau extrajudiciară. Procedura extrajudiciară, introdusă prin legea nouă, presupune că creditorul gajist poate apela direct la serviciile executorului

judecătorească, pentru a intra în mod silit în posesiunea bunului. Evident, în prezența unui litigiu judiciar, depozitarea extrajudiciară este exclusă. Pentru asigurarea celerității procesului, dar și având în vedere că depozitarea este doar o măsură prealabilă exercitării propriu-zis a dreptului de gaj, sunt stabilite termene restrânse pentru transmiterea bunului în posesiunea creditorului.

- Drepturile creditorului între depozitare și vânzare: pentru a preveni abuzurile din partea creditorilor, se precizează că după depozitare creditorul poate încheia în privința bunului gajat doar acte juridice de administrare (art.198 Cod civil).

- Controlul judiciar asupra depozitării silită: debitorul va putea opri oricând procesul extrajudiciar de depozitare silită, prin contestarea în judecată a acțiunilor executorului judecătorească. Instanța va admite contestația dacă este întemeiată (legea stabilește temeiuri exhaustive pentru contestare). Creditorul va recupera prejudiciul cauzat prin acțiuni ilegale de depozitare.

- Vânzarea bunului de către creditor: pentru a proteja interesele debitorului gajist, legea instituie posibilitatea ca părțile să convină, în contractul de gaj sau ulterior, asupra condițiilor în care creditorul va vinde bunul (procedura, prețul, locul etc.). Dacă nu sunt respectate condițiile vânzării, prevăzute de lege sau înțelegerea părților, debitorul va putea anula pe cale judiciară vânzarea bunului și pretinde despăgubiri. Vânzarea bunului va stinge în mod automat gajul creditorului și alte gajuri, sechestre sau interdicții, cu excepția gajului creditorului superior care nu participă la executarea silită a gajului. În cazul existenței altor creditori, creditorul gajist vânzător va depune raportul de vânzare și surplusul produsului vânzării la executorul judecătorească, și nu la instanța de judecată (în practică, instanțele judecătorești refuză în primirea dărilor de seamă respective, pe motiv că acestea nu sunt cereri în sensul legii procedurale civile).

- Achiziția bunului de către creditor: este posibilă doar la îndeplinirea ambelor dintre următoarele condiții – debitorul gajist consimte la aceasta după primirea avizului de executare și alți creditori nu se opun. Achiziția bunului are loc în condițiile stabilite de părțile contractului de gaj.

- Raporturile dintre creditorii de diferit rang: creditorul gajist de grad superior poate adera la executarea inițiată de creditorul de grad inferior, iar dacă nu aderă – gajul de grad superior se păstrează. Creditorul de grad inferior la fel poate adera la executarea pornită de creditorul de grad superior, însă dacă nu aderă – gajul de grad inferior se stinge. Fiind echitabilă și echilibrată, soluția are menirea să încurajeze circuitul gajului următor.

De rând cu amendamentele sus-menționate la Legea cu privire la gaj, proiectul de lege prevede o serie de **modificări și completări la alte legi** care conțin reglementări asociate. Astfel:

- Legea cu privire la leasing este completată cu prevederi referitoare la dreptul părților de a înregistra leasingul financiar într-un registru public (Registru garanțiilor – în cazul leasingului mobil și Registru bunurilor imobile – în cazul leasingului imobiliar). Similar gajului, leasingul financiar devine opozabil față de terți din momentul înregistrării, moment care determină gradul de prioritate între locatori, dar și în raport cu alți creditori ale căror drepturi de garanție sunt înscrise în registru public.

- Codul de executare este completat cu prevederi care atribuie contractului de gaj mobil caracter de document executoriu și care reflectă acest caracter în raport cu acțiunile executorului judecătoresc.

- Legea cu privire la registre este completată cu o normă care permite transmiterea datelor către registre atât pe suport hârtie (situația curentă), cât și în formă electronică.

- Codul fiscal este completat cu o normă care ar asigura cumpărătorului bunului gajat posibilitatea de primi trecerea în cont a TVA aferent cumpărării bunului, în situația când debitorul gajist refuză emiterea facturii fiscale. Această prevedere va facilita esențial procesul de vânzare a gajului, fără a prejudicia interesele vreunei persoane (obligația de plată a TVA rămâne în sarcina debitorului gajist, iar statul o va putea executa pe cale silită, inclusiv prin constituirea gajului legal asupra altor bunuri ale debitorului sau prin inițierea procesului de insolabilitate).

- O serie de legi sunt modificate pentru a reflecta faptul că gajul tuturor bunurilor mobile, indiferent de tipul acestora, este supus înregistrării într-un singur registru și nu în diferite registre, ca anterior (Legea privind protecția mărcilor, Legea privind protecția invențiilor, Legea privind protecția desenelor și modelelor industriale, Legea privind protecția soiurilor de plante, Legea privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali, Legea privind piața de capital).

În sfârșit, în virtutea dispozițiilor finale și tranzitorii ale legii noi, se acordă un termen suficient pentru transmiterea datelor despre gajurile mobiliare înscrise anterior în registrele existente, ținute de AGEPI, registratorii independenți și BNM, către Registrul garanțiilor ținut de Ministerul Justiției. În același termen, Guvernul, BNM și CNPF vor aduce actele normative subordonate legii în conformitate cu prevederile legii noi.

Reforma cadrului juridic al tranzacțiilor garantate, începută prin elaborarea prezentului proiect de lege, se înscrie în contextul mai larg al inițiativei de modificare a Codului civil. În mod iminent, modificările la Codul civil vor viza și capitolul cu privire la dreptul de gaj, precum și vor urma să extindă cercul drepturilor de garanție care vor avea un regim de publicitate similar celui aplicabil gajului mobil (pentru a include alte instrumente cunoscute în actele

internaționale de referință drept "drepturi de garanție în achiziții", ex. creanța vânzătorului neplătit, vânzarea sub condiție rezolutorie sau cesiunea condiționată a creanței). Sub acest aspect, prezentul proiect de lege deja creează condiții pentru ca înregistrarea acestor drepturi de garanție să fie nu doar posibilă, dar și efectivă (în sensul stabilirii ordinii de înregistrare și a gradului de prioritate între toți creditorii pe diferite instrumente).

III. Referințe la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului Legii cu reglementările în cauză.

Aquis-ul comunitar nu conține norme juridice care ar reglementa garanțiile mobiliare. Totuși, statele care reformează cadrul juridic al tranzacțiilor garantate de regulă iau în considerare recomandările actelor internaționale de referință în domeniu, în special ale Ghidului legislativ UNCITRAL privind tranzacțiile garantate și Legii-model BERD privind tranzacțiile garantate. La fel și autorii prezentului proiect de lege au ținut cont, la scară largă, de recomandările sus-numite.

În virtutea prevederilor art. 21 din Legea 780/2001, proiectul Legii privind modificarea și completarea unor acte legislative, însoțit de prezenta Notă informativă, se transmite spre avizare autorităților publice interesate și se supune consultării publice.